

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni številki in prazniški.

Inserati: do 9 peti vrst 4 1 D, od 10—15 peti vrst 4 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davci posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upraviteljstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1:25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:

	V Jugoslaviji	V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti
12 mesecev	Din 120—	Din 144—
6	60—	72—
3	30—	36—
1	10—	12—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

NOVA NEVARNOST.

Kje, od kod? Sovjeti nameravajo napovedati celemu svetu vojno. Tako se glasi najnovejša poročila, ki bi gotovo vzbudilo senzacijo, če bi ne bili ljudje že tako navajeni vsakovrstnih alarmantnih vesti o nevarnostih, ki neprestano prete od vseh strani. Ni znano, ali so boljševiki v resnici postali naenkrat tako korajžni ali ne, vsekakor pa je umestno spomniti se pregovorov, ki pravi: »Ni dima brez ognja.« Kajti če trezno in nepristransko presojava današnji mednarodni položaj, pridemo do prepričanja, da bi bilo ignoriranje nevarnosti haš od strani sovjetske Rusije popolnoma neutemeljeno. Dokler je državni organizem Rusije razjedala krvava meščanska vojna, dokler je bilo vprašanje zmage te ali one stranke še problematično, je bila ta, čeprav največja kontinentalna država, za mednarodne odnose brez pomena. Ona je bila politično mrtvo telo, kjer so se pasli različni domači in tuji elementi. Danes pa je stvar nekoliko drugačna. Sovjetom se je posrečilo utrditi svoje stališče v notranjosti države, apostoli popolne nacionalne neodvisnosti, ki so šli tako daleč, da so dovolili formalno avtonomijo nekulturnim in politično nezrelim narodom kakor so Tataři, Kirgizi, Baškiri itd., so izpremenili svoje stališče v notranji politiki in postali strogi centralisti. Na zadnjem zborovanju sovjetske je bilo sklenjeno podrediti številne federativne republike vrhovni vladi v Moskvi. Ta korak, čigar riskantnost je jasna vsakomur, kdor pozna ruske razmere po revoluciji, ko je bila centrifugalna sila tako velika, da se niso hoteli odcepiti od Moskve, samo različni neruski narodi, temveč celo posamni okraji in večja mesta in je bila vsaj v začetku faktično po celi državi provedena mestna uprava in popolna politična neodvisnost oddaljenih krajev in mest od centralne vlade, ki je obstojala takrat samo na papirju, pa dokazuje, da je Rusija nastopila pot k notranji konsolidaciji.

Temu, z državnega stališča važnemu dejstvu, pa moramo pristeti še dva odločilna momenta v ruski revoluciji, ki ju ne smemo prezreti, če govorimo o kaki nevarnosti od te strani. Dokler so bili sovjeti le neke vrste urad za boljševiško propagando, so se hali vsake količnik močne države. Zato so postavili na daljnem vzhodu med lastnim onemoglim in izčrpanim državnim telesom in gospodarsko ter vojaško močno Japono, državo - posredovalko, ki je

bila v političnem pogledu pravi nepotir. Uradno demokratična republika, kot jih imamo v Evropi celo vrsto, v resnici pa pesek v oči japonski vladi, ki bi se bila prav rada utrdila na račun Rusije in bržkone tudi Kitajske v vzhodni Sibiriji. Ta jez, ki so ga postavili boljševiki japonskim aspiracijam, pa so pred kratkim porili in sovjeti so se pomaknili do Vladivostoka. To je drug važen dogodek, ki priča, da se sovjetska vlada navzlic vsem govoricam in vestem o nasprotjem, čim dalje bolj utrjuje, da je postala v svoji notranji politiki elastična v toliko, da lahko kljubuje pritiskom od katerekoli strani. Torej bojzani pred nevarnostjo od zunaj ne priznava današnja Rusija več. To si je treba posebno zapomniti, če hočemo razumeti sledeči korak, ki so ga storili sovjeti s tem, da so začeli pomišljati o agresivni politiki, ali bolje rečeno o uspešnejši propagandi s pomočjo orožja. Podrobne vesti, ki jih najdemo tujatam v tujih časopisih in ki jim javnost čisto po krivici posvečuje premalo pozornosti, se zde na prvi pogled precej neverjetne, kajti Evropa je navajena misliti, da bo Rusija kot država pasivna dotlej, dokler bodo vladali v nji boljševiki. Vse na kaže, da ho to prejšnjemu brez krčmarja, kakor pa trezno presoja nje današnja mednarodnega položaja. Ne glede na negiranje dosedaj obstoječega družabnega reda in diametralnega nasprotja med sovjetsko vlado in ostalimi državami, Rusija ne more in ne sme ostati izolirana, če hoče da se ne spremeni v splošno razvalino. Ki bo pokopala pod seboj še ostanke ruskega naroda. Tega dejstva se vodilni krogi komunističnega gibanja prav dobro zaveda in zato je popolnoma razumljivo, da so začeli pomišljati, kako bi bilo mogoče po brezuspešnih konferencah prisiliti zapadne države, da priznajo sovjetsko kot zakonito rusko vlado ali kar je istovetno, da kapitulira državni red zapada, osnovan na principih demokratizma, pred splošno anarhijo in diktaturo enega naroda. Ta misel ni niti nova, kajti o neizogibnem oboroženem konfliktu z zapadno Evropo in končni zmagi boljševiškega orožja se govori na javnih shodih v Rusiji že od začetka revolucije. Na njo je sprejeto, o teh nakanah tudi sovjetska vlada, to je potrjuje domnevo, da ona čuti pod seboj precej realna tla.

Za vojaško akcijo potrebujejo sovjeti v prvi vrsti močno armado.

Tudi v tem oziru so storili vse, kar je za sedaj mogoče. Splošna vojaška obveznost, nemški inženirji, ki so začeli v zadnjem času prav pridno vzpostavljati rusko vojaško tehniko, rdeča armada, ki je po izjavi strokovnjakov preskrbljena z vsem potrebnim ne samo za sedanji njen kader, marveč tudi za slučaj splošne mobilizacije, vse to je preveč očitno, da bi kdo mislil, da so apostoli večnega miru res tako miroljubni. Kdor osla lovi, mu seno mli. Prav isto se godi danes tudi z ruskimi narodnimi masami, ki so jim boljševiki obetali zlate gradove, dokler jih niso vjeli in ohrzeli trko, da lahko počenajo z njimi kar hočejo.

Vsi trije faktorji: centralizacija državne uprave, konec nevarnosti od strani Japonije in vedno močnejša rdeča armada, pa bi še ne upravičevali trditve, da bo Evropa prej ali slej postavljena pred fait accompli oboroženega konflikta s sovjetsko Rusijo, če bi ta ne računala, in sicer s precejšnjo verjetnostjo, z realno podporo premaganih držav, kjer so krive samo domače razmere, da dosedaj še niso odkrito stopile na stran sovjetrov. Skrivna želja teh držav, obrniti čimprej kolo sreče tako, da bi bilo mogoče poravnati povojne račune na bojnem polju, nam postane jasna, če pomislimo, kakšno razpoloženje vlada danes v Nemčiji, Turčiji ali Bolgariji. Te tri države, ki prihajajo v prvi vrsti v poštev. Žive več ali manj pod idejnim vplivom Moskve in veliko vprašanje je, koliko časa bo še trajalo, predno poseže ta vpliv tudi v praktično življenje. Da se ne bodo sovjeti vezali z obstoječimi vladami teh držav, je popolnoma jasno, toda od današnje notranje politične napetosti, od nezadovoljnosti vseh slojev, posebno pri nemškem narodu, ki raste v geometrični progresiji, pa do državne prevrata je samo še en korak. In to bi bil četrti odločilni faktor in obenem signal, ki ga sovjeti neustopno pričakujejo kot edini izhod iz sedanjega, ne baš ugodnega položaja. Kadar govorimo o kaki nevarnosti za status quo v Evropi, ne smemo pozabiti, da nevarnost preti od sovjetske Rusije, ki nam lahko natvori poleg anarhije in splošnega kaosa tudi breme politične nadvlade tujega elementa, ki smo se ga komaj otresli. Kajti, če bi prišlo s pomočjo Rusije do kakšnega revanša proti antanti in drugim po vojni nastalim državam, je velika verjetnost, da bi Nemčija izkoristila to situacijo v prvi vrsti za vzpostavitev svoje predvojne moči.

Zbor zaupnikov Narodno-napredne stranke v Ljubljani.

Ljubljana, 16. februarja.

V dvorani Mestnega doma je bil sinoči prav dobro obiskan zbor zaupnikov narodno-napredne stranke iz Ljubljane. Zbora, ki je trajal od 20. do 22., se je udeležilo po točnem številu 138 zaupnikov, bilo pa je tudi navzočih nekaj oseb, pripadajočih drugim naprednim strankam.

V imenu pripravljalnega odbora je zaupni zbor otvoril predsednik dr. Karol Triller, ki je v markantnih stavkih kratko očrtal razvoj političnih dogodkov od zagrebškega kongresa dalje. Uvodoma je dr. Triller navajal razloge realne politike, ki so vplivali, da nekdanja za narodne pravice se boreča, sedaj zopet oživljena narodno napredna stranka ni mogla več slediti političnim metodam demokratov, ki so izgubili z narodom vsak stik. Nismo mogli slediti sistemu slepemu centralizmu, ki ga je forsiral demokratska stranka z bivšim ministrom Pribečevičem. V nadaljnjem je dr. Triller omenjal glavne poteze političnega boja. Narodno-napredna stranka mora voditi boj proti klerikalizmu in komunizmu. Obema tema skupinama moramo napovedati boj. Precizirajoč stališče napram dr. Koroščevi skupini klerikalne stranke in napram dr. Šušteršičevi stranki je naglašal, da obe skupini zasledujeta iste cilje. Klerikalci ni za pravo avtonomijo Slovenije, niti je to postranska stvar. »Daite klerikalcem šolo, pa vam iz srca zvižga na ostalo avtonomijo! Samo zaradi šol zahtevajo avtonomijo!«

Govornik je dalje opozarjal na posledice, ki jih bo rodil klerikalnokomunistični blok. Izvolitev klerikalnega boljševika dr. Gosarja bi imela za Ljubljano velike gospodarske posledice. Vsi naprednočutni meščani morajo pri bodočih volitvah delovati z vsemi sredstvi in z vsemi silami, da se več ne ponovi tretji december lanskega leta. Razmotivajoč dalje stanje narodno-napredne stranke napram NSS, ki je krenila sedaj na levo, je omenil, da akcija Zaednice ni v pričakovanem smislu uspela, ker je Ljuba Davidovič bil prešibak, da bi izvedel velikopotezni načrt, ki je meril na to, da bi prišlo do potrebne notranje konsolidacije v državi.

Nadalje je dr. Triller omenjal tudi bedni položaj uradništva. Naprednjaki so za čisto upravo in odstranitev vsake korupcije. Naš uradnik vrši svojo dolžnost strogo in vestno. Zboljšati se pa mora njegovo gnotno stanje. Ne moremo trpeti, da bi državni uradniki po 30 letih vestne službe bili prisiljeni stradati. Računati moramo z realnimi dejstvi. Nova vlada, ki bo izšla po volitvah 18. marca, bo morala skrbeti, da ustvari čist in dober administrativni

aparati, ki bo imel med narodom svoje zaupanje. Dalje moramo gledati, da se za Ljubljano ustvarijo gospodarske razmere, ki bodo omogočale našemu trgovcu, obrtniku, industriji in delavcu varno obstoj. Zahtevamo enakoverno obdavčenje vseh slojev, predvsem pa enaka davčna bremena za vse pokrajine. (Ploskanje in odobravanje.)

Na to je obširno govoril o pol. situaciji v Ljubljani in kazal na nevarnost, da zmaga pri skupščinskih volitvah klerikalni kandidat dr. Gosar, ki je formalno sicer v vrstah SLS, v resnici pa je idejno najbližji komunistom. Uvažujoč ta dejanski položaj, je začelo vodstvo narodno napredne stranke rado vstopilo v pregovore za ustvaritev takozvanega naprednega bloka, ki ga je predlagala demokratska stranka. Dotična pogajanja so se vršila preteklo nedeljo in ponedeljek. Stranka je storila vse, da bi bila ta pogajanja uspešna. Predlagala je, da bi naj bil skupni kandidat prištevati napredne stranke, namestnik pa demokrat. Glede izbire kandidata je bila pripravljena na dalekosežne koncesije, eno pa je zahtevala, da naj imata tako kandidat kakor namestnik v slučaju, da prideta do izvrševanja svojega mandata, popolnoma svobodno roke, da se pridružita v parlamentu tej ali oni veliki politični skupini, odnosno parlamentarnemu klubu, kakor bo pač to zahtevala takratna politična situacija. Delegati demokratske stranke so to zahtevo zavrnili, s čimer so bila zavržena razbita pogajanja za napredni blok, vendar pa je položaj tak, da ni izključeno, da pride še do novih pogajanj. Tudi v tem slučaju bo narodno-napredna stranka stala vse, kar je v njeni moči, da se omogoči napredni blok. Pripravljena je tudi na žrtve, toda samo do gotove meje.

Dr. Trillerjevo poročilo je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem. Sklenilo se je, da se odpravi debata o tem poročilu zajedno z razpravo o postavitvi kandidatov.

O strankinem programu in statutu je poročal dr. Vladimir Ravnihar. Na kratko je v glavnih potezah očrtal program narodno-napredne stranke. Pri tej priliki je uvodoma podal kratko zgodovino stranke, ki je bila že pred 50 leti ustanovljena in se je vedno borila za svobodo naroda in za svoboden duševni napredek. Mi zahtevamo svobodo vesti, zahtevamo duševno in fizično svobodo! Slovenski narod se je razvil v kulturno edinicu. Po ujedinenju pa se je zliil v državno politično edinicu, državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kratko omenja državni program narodno-napredne stranke. Glavni cilj nam bodi konsolidacija notranjih razmer. Za-

A. E. W. Mason:

21

KLIC NA POMČO.

Roman.

»Čujte!« je rekel tiho in resno, da so bili vsi ganjeni. »Nekaj je v tej hiši, česar ne razumem. Povedal sem vam že. In povem vam sedaj še več. Mene je groza — mene je groza! Te besede so udarile na poslušalce kot grom, čeprav jih je izrekel šepetaje. »Da, dragi prijatelji, je ponovil in priklical z glavo. »groza me je!« Ostali so občutili vso težo teh besed in strah, kakor bi bilo v sobi nekaj skrivnostnega in nevarnega, a njim prikritega. Tako živahen je bil ta občutek, da so se nehote stisnili skupaj. »Sedaj vas pa slovesno opominjam. Nihče ne sme čriniti besedice, da so ti dragulji bili najdeni niti ne sme kak časopis pisati o tem; nihče ne sme sumiti, da smo jih našli tu v tej sobi. Ste-li razumeli?«

»Popolnoma,« je rekel komisar.

»Da,« je rekel Ricardo.

»O tem ni dvoma, monsieur,« je rekel Perichet.

Harry Wethermill pa ni odgovoril. Samo njegove oči so žarele in bile uprte v Hanauda. To je bilo vse. Hanaud ni zahteval nobenega odgovora od njega. V resnici ni pogledal Har-

ryju Wethermillu v obraz. Ricardo je razumel. Hanaud ni hotel videti muke, ki je bila začrtana vanj.

Šli so spet nazaj dol v mali, veseli salon, kjer so bile cvetlice in avgustovsko sonce. Ricardo se je kar bleščalo pred očmi. Hanauda na je stresel mrz, kakor če bi imel mrzlico. Niti jutranja preiskava, niti otrplo truplo pod rjuho, pa tudi ne čudna najdba draguljev ga ni tako pretresla, kajti to so bila kompletna in definitivna dejstva; tu pa je bil vtis neznane groze, ne dejstvo, samo domnevanje. Ki sili človeka k temnemu razmišljanju. Stvar je morala biti tem bolj važna in tem bolj vznemirljiva, da je ravno Hanauda tako pretresla. Ni samo Ricardo občutil tega. Klic obupa je zadonel po sobi. Bil je glas Wethermillov in njegov obraz je bil bolj blede kot zid.

»Monsieur,« je zavpil. »Ne vem, kaj pomeni to, da ste se stresli, toda spominjam se par besed, ki ste jih rekli danes zjutraj.«

Hanaud se je obrnil, njegov izraz je bil nedoločen in blede, a njegove oči so se zaiskrile.

»Prijatelj moj, tudi jaz se spominjam teh besed,« je rekel. Oba moža sta si stala nasproti in si gledala oko v oko, kakor bi se bala drug drugega in skušala drug drugemu vzbuditi strah.

Ricardo je premišljal, na kaj bi se pač našale te besede: tu pa je ropot koles pretrgal molk. Napravil je na Hanauda izreden vtis, vtaknil roke v žep in zadovoljno rekel: »Voz Helene Vauquier.« Nato je vzel iz žepa cigaretno dozo in si prižgal cigareto.

»Poglejmo, če bo odšla ta uboga ženska v miru. Unam, da je zanrt voz.«

Bila je zaprta kočija. Peljala se je mimo odprtega salona do prednjih hišnih vrat. Kot Hanaud so prišli vsi ostali v vežo. Usmiljenka je prišla sama dol in nesla Helenin kovček. Postavila ga je v kočijo in čakala pred vrati.

»Morda je postalo Heleni slabo,« je rekla vznemirjena, »ker ne pride.« In hotela je preiniti proti stopnicam.

A naenkrat je stopil Hanaud pred njo in ji zastavil pot.

»Kaj mislite?« je vprašal in se nasmejal; in ko je to izrekel, so se zgoraj vrata prav tiho zaprla. »Glejte,« je nadaljeval, »zmotili ste se, že prihaja.«

Ricardo je ostrmel. Zdelo se mu je, da so vrata, ki so se zaprla tako oprezno, mnogo bližja kot Helenina. Zdelo se mu je, da so bila t avrata v prvem in ne v drugem nadstropju. Hanaud menda ni ničesar opazil, vsaj tako je izgledalo. Pozdravil je Heleno Vauquier z nasmehom, ko je prišla dol po stopnicah.

»Bolje vam gre, gospodična,« je rekel uljudno. »To se vam vidi. Vaš obraz že ima barvo. V enem ali v dveh dneh boste spet v redu.«

Odprl je vrata in vsedla se je v kočijo. Poleg nje se je vsedla usmiljenka. Durrete se je spravil na kozla. Kočija se je obrnila in odpeljala.

»Z Bogom, gospodična,« je zavpil Hanaud in čakal, dokler ni voz izginil za visokim grmičjem. Nato se je pa vedel na zelo čuden način. Obrnil se je in kot blisk tekel postopnicah navzgor. Ricardo se je naravnost čudil njegovim gibčnostim. Ostali so mu sledili tik za petami. Tekel je k vratom Celijine sobe in jih odprl. Skočil je v sobo, se ustavil za trenutek, potein pa tekel k oknu. Skril se je za zaveso in pogledal ven. Z roko pa je pomikal svojim spremiljevalcem, naj ostanejo zadržani. Slišali so ropot koles na pesku. Voz je ravnokar prihajal na cesto. Durrete se je na kozlu ozrl in pogledal proti hiši. Hanaud se je sklonil ven in mu zamahnil z roko. Nato je šel nazaj v sobo in pred njim je stal z odprtimi usti in debelo gledajoč — Perrichet, inteligentni Perrichet.

»Monsieur,« je zaklical Perrichet, »nekaj je bilo odnešeno iz te sobe.«

Hanaud se je ozrl po sobi in odkimal z glavo.

»Ne,« je rekel.

Itevamo dobro upravo. Uradništvo bo di politično neodvisno in dobro plačano. To je glavni pogoj za dobro upravo. Glede revizije ustave je omenil, da je treba ustavo revidirati, ako se izkaže, da ne odgovarja dejanskim razmeram. Samo tako pridemo v doglednem času do notranje konsolidacije. Končno je podal kratko, a izčrpno sliko organizacijskega statuta.

Zbor zaupnikov je program in organizacijski statut sprejel. Sledile so nato volitve. Z ozirom na to, da je bil zbor zaupnikov omejen samo na mesto Ljubljano in se kasneje sklicuje še velik zbor zaupnikov iz vse Slovenije, je bilo v odbor izvoljenih samo 27 članov in alcer:

Frano Bonač, Janko Dolar, Jakob Drol, Anton Ferant, Tomo Godec, dr. Josip Hacin, J. Jeras, Janko Kostevc, Viktor Meden, Anton Minkuš, Rasto Pustoslemšek, Ing. Petrič-Müller, dr. Vladimir Ravnihar, dr. Roman Ravnihar, Viktor Rohman, Valentin Sajovic, Fran Skuli, dr. Karel Triller, dr. Ivo Tavcar, Josip Urbanc, Andrej Verbič, Robert Waland, dr. Konrad Vodusek, Ivan Zupančič, Josi Zidarič in Leo Zorž.

POLITIČNI GOVOR G. PAŠIČA O RAZVOJU NAŠE DRŽAVE.

ZANIMIV PAŠIČEV GOVOR NA RADIKALNEM SHODU. — RADIKALNI KANDIDATI V BEOGRADU.

— Beograd, 16. svečana. (Izvir.) Radikalna stranka je v hotelu »Partiz« včeraj ob 10. dopoldne priredila do 11.30 trajajoči volilni shod radikalne stranke pod predsedstvom načelnika beogradske občine Dobre Mitroviča. Shod je imel določiti kandidatsko listo za mesto Beograd. Shoda se je osebnostno udeležil tudi ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je imel zelo zanimiv in po vsebini politično značilen govor.

Pašić je pričel svoj govor s svetovno vojno, katero je zaključila Avstrija s svojo demaršo napram Srbiji. Po plovu je nastopil mir in sedaj moramo skrbeti za obnovo vsega gospodarstva, ki je po vojni mnogo trpelo. Po tem kratkem uvodu je ministrski predsednik očitno zgodovino udeležnosti, kako je prišlo do naslova kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pašić je izjavil:

Imeli smo po osvoboditvi in udeležnosti z brati Hrvati in Slovenci konference, na katerih smo razpravljali o vprašanju, na kakšen način hočemo urediti državo in kako daleč delovati. Bila so različna mnenja. Znamo vam je krfska deklaracija, v katero so sprejela glavna načela, kako naj se uredi država. Na konferenci je bilo prvo vprašanje, kako naj se nazove država. Bila so različna mnenja. Jaz sem izrazil mišljenje, da bi se morala imenovati Srbija, ker je srbsko pleme na močnejše, ker se stoletja borilo za svobodo in v zvezi z ostalimi zaveznicami zmagovalno neprilatelja. Drugi so predlagali, da se naj imenuje Jugoslavija. Na ta način pa bi srbsko pleme izgubilo svoje ime. Končno se je doseglo soglasje. Ko se ni hotelo sprejeti imena naših starejših brata, tedaj naj bo država Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Nadalje je nastalo vprašanje, kako urediti državo. Takrat sem jaz rekel:

Mi imamo svobodno ustavo in ta naj bo temelj našemu državnemu ureditvi. Srbska ustava je demokratska in daje vsem meščanom enaka prava. Nasproti temu pa so ugovarjali, da ima gotove določbe, ki govorijo, da je dinastijska Karagorjevičeva pravoslavna, in da bi v tem vsi ne soglašali. Tudi določbe o pravoslavju se ne morejo sprejeti. Mi smo odnehal, da se te določbe spravijo v sklad z novimi razmerami. Po ustavi so sedaj vse vere enakovredne. Ko se je razpravljalo vprašanje dinastijske Karagorjevičeve, so tedaj vsi priznali, da to čisti dinastijska narodna dinastija in je tista kot taka sprejeta.

Nastalo je tretje vprašanje, kako treba izdelati ustavo. Eni so bili, da je treba dati državi v ustavi enotnost, drugi, da je treba izdelati ustavo na temelju federacije. Nastale so dolge debate, ki so trajale več mesecev. Jaz sem tedaj dejal: Mi se lahko na federativnem principu razdelimo v Srbe, Hrvate in Slovence, pa če bi se delili z njimi. Kakor je Avstrija prestrela za tem, da bi nas vse pomešala, tako je sedaj zgodovina preprečila, da bi se razdelili.

DRISTIČNA PODORA NERAZDELJIVOSTI DRŽAVE.

Ministrski predsednik govorec dalje o nerazdeljivosti države je to zborovalcem pokazal na drastičen in nazoren način. Razvil jim je etnografski zemljevid Jugoslavije ter pojasnjeval situacijo. Med drugim je izjavil:

Vzeli smo etnografsko karto in videli, da ne moremo dobiti meje med srbskim, Hrvatim in slovenskim pleменom, če bi se hoteli razdeliti po plemenih. Mi smo po našem ozemlju pomešani Hrvati v Srbiji, Srbi na Hrvatskem, pa če bi se delili, so nam Slovenci vneli, da se lahko na mejo med Hrvati in Srbi, ali da se ne more na mejo med Slovinci in Hrvati, ker so Slovenci do Zagreba.

Odločili smo se zato, da ustvarimo državo, v kateri lahko vsak reče povsod v državi, da je Hrvat, Srb ali Slovenec. Ministrski predsednik je na to predložil volilni seznam na karti etnografski položaj Hrvatov Srbov in Slovencev ter izrečeno vzklikne: »Evo Vam, tako smo pomešani Srbi, Hrvati in Slovenci, kako naj se razdelimo? Pravoslavni Srbi so v Hrvatski in v Slavoniji«.

Z ozirom na ta položaj smo sklenili, da zgradimo državo na etnični osnovi.

VPRASANJE HISTORIČNE OBLASTI.

Pri nadaljnjem vprašanju je šlo za oblastno razdelitev. Država, osnovana na enostavnem temelju, naj ima široko samoupravo okoliš, srezov in oblasti. Posamezne oblasti pa ne smejo biti kakšna država se-

Za v soboto 17. t. m. ob 3. popoldne je določena seja, na kateri se konstituirajo načelstvo.

Nato je prišla v razpravo zadnja točka dnevnega reda: postavitve kandidatov za volitve v narodno skupščino. Dr. Triller je predlagal, da narodno napredna stranka postavi za kandidata v Ljubljani dr. Vladimira Ravnihara in za njega namestnika Viktorja Medena. Na deželi pa naj stranka to pot še ne postavi svojih kandidatov. Obenem je orisal v kratkih potezah situacijo, ki sili na to, da se ustanovi potom pametnega in poštenega sporazuma o etnični napredni fronti. V ta namen pa so potrebna še nadaljnja pogajanja z ostalimi naprednimi skupinami. O tem vprašanju se je razvila živahna debata, v katero so posegli dr. DeFranceschi, Fran Skuli, Rasto Pustoslemšek, dr. Triller, dr. Konrad Vodusek in še drugi. Soglasno je zbor zaupnikov odobril predlagano kandidaturu, obenem pa dal načelstvu pooblastilo, da napravi vse potrebne korake, da se osnuje napredni blok.

Ob 22. uri je predsednik dr. Triller zaključil zborovanje.

Politične vesti.

— Klerikalno laži Današnji »Slovenec« priobčuje pod naslovom: »Pakt med radikali - narodnonapredno stranko in dr. Susteršičem« iz Beograda datirano vest, v kateri trdi, da je narodnonapredna stranka posredno preko radikalov sklenila pakt z dr. Susteršičem. Pooblaščen smo, da izjavimo z vso odločnostjo, da je ta vest tendenciozno zlagana. Narodnonapredna stranka ni doslej z nobeno stranko, ne z radikali, še manj pa z dr. Susteršičem sklenila kakršenkoli pakt. Takisto ni imela z dr. Susteršičem, nima in tudi v bodoče ne bo imela prav nobenih stikov. Kakšno stališče zavzema narodnonapredna stranka napram dr. Susteršičevi akciji, je točno in jasno povedal na včerajšnjem zboru zaupnikov predsednik dr. Karel Triller. Njegova decidirana izjava izključuje vsak dvom, da bi stranka mogla kdaj kooperirati z dr. Susteršičem. Sicer pa je »Slovenec« vest stilizirana tako nerodno, da se ji na prvi pogled vidi, da je tendenciozna in da služi edino klerikalnim agitacijskim namenom.

— Vse, kar je prav! Vaše včerajšnje pisanje pod tem naslovom, gospod urednik, je zadelo v črno. Nam hišnim posrednikom, obrtnikom in tistim, ki živimo od kupčije, dandanes niti na misel ne pride, da bi nasledil kakemu političnemu Gasperčku ter izgubljali čas z ustanavljanjem kakšne takozvane »Gospodarske stranke«. Danes živimo obrtniki in trgovci v težkih časih. Gre nam za obstanek in gledati moramo, da dobimo v novi skupščini za svoje zastopnike take moze, kateri bodo znali odločno nastopati za naše koristi ter bodo imeli zaslobo v močni stranki. Do sedaj smo bili mi poslancem precej zadnji ter so nam nalozili taka bremena na naša pleča, da jih ne moremo prenašati. Delavci pa tudi nimajo koristi. Kam so nas pripravili z našim denarjem, tudi čutimo, ker smo vedno bolj v dolgovi. Slep bi morali biti, da bi se danes igrali s politiko. Volili bomo moza in stranko, ki ima moč in srce za nas. Resni ljudje smo in nočemo Gasperčkov.

— Kandidatna lista Gospodarske stranke. Včeraj smo dobili obvestilo, da bo danes na sodišču vložena kandidatna lista »Gospodarske stranke«. Kot kandidat fungira na tej listi g. ing. Milan Suklje, kot njegov namestnik pa g. višji davčni upravitelj Makso Lilleg.

— Zbor mladinskih zaupnikov. Sredi se je vršil v dvorani Kazine zbor zaupnikov krajevnih ljubljanskih organizacij mladinske stranke. Zbora se je udeležilo razmeroma malo zaupnikov, ni jih bilo niti 100. O političnem položaju je poročal bivši minister dr. Z. Z. in v. Njegov referat so vzeli na znanje. Končno je bil za kandidata postavljen bivši poslanec prof. Josip Reiser. Njegov namestnik se določi na nedeljskem zboru demokratskih zaupnikov.

— Socijalna demokracija v Celju in celjski okolici vedno bolj zgubljajo pristaše. Pozna se tudi v Celju razkol, ki je zavladal v tej stranki. Kakor je pričakovati, bo socijalistom pri prihodnjih volitvah največ kroglice pobral dr. Novčan. Saj tudi ni čuda, ker je ljudstvo raznih socijalističnih demagogov že sito do grla in jim je pričelo obračati hrbet.

— Razkol tudi v socijalnodemokratski stranki. Ker oblastni odbor socijalnodemokratske stranke v Mariboru ni sprejel dr. Milana Koruna za nosilca socijalnodemokratske kandidatne liste v mariborskem volilnem okrožju, je dr. Korun izstopil iz socijalnodemokratske stranke ter namerava osnovati novo socijalistično stranko, ki bo izdajala tudi svoje posebno glasilo.

— Klerikalci iščejo pomoči pri radikalcih? Beogradske »Preporode« piše: »V Sloveniji se sedaj bje najljuječa borba med dvema bivšima somišljenikoma in članoma klerikalne stranke med dr. Antonom Korošcem in dr. Ivanom Susteršičem. Kakor smo že opetovano zabeležili, je dr. Susteršič po svojem prevratu iz inozemstva osnoval svojo posebno stranko, kateri je sam stopil na čelo. Zbirajoč okrog sebe vse nezadovoljnice iz stranke, kateri je tudi prej sam pripadal, je Susteršič s svojim nastopom na politično polje takoj pričel ljuto borbo s Koroščevo skupino. Danes se v glavnem vse volilne borbe v Sloveniji sučejo okrog tega dvoboja. Kakor se nam zdi, že sam Korošec uvideva, da se mu spodmičejo tla izpod nog spride energične borbe, ki jo vodi dr. Susteršič, in zato je te dni moral priti tudi v Beograd. Domneva se, da je dr. Korošec skušal niti zaslobo za svojo volilno politiko — radikalskih vrstah«.

— Radovedni smo, kakšna je ta zaslobo, ki jo išče dr. Korošec proti svoiemu tekmeču dr. Susteršiču pri radikalcih.

— Vodja madžarskih fašistov — zavrnjen. Vodja madžarskih fašistov Stefan Friedrich je nameraval odotovati v Carigrad do Kemal paše in nato v Rim do Mussolinija. Angorska vlada pa ni izdala madžarskemu fašistu zadevnega potnega dovoljenja.

Gospodarstvo.

NA PRAVI POTI.

Borza v Ljubljani še vedno razburja zagrebške duhove, da ne rabimo drugega izraza. Dokaz tega smešnega pihanja je zadnja številka mednarodnega dunajskega lista »Die Borse«. Tu se piše, da so ljubljanski gospodarski krogi zahtevali od vlade ustanovitve nove borze v Ljubljani. V Zagrebu in Beogradu — tako nadaljuje ta razburjeni zagrebški dopisnik — se tega načrta prav nič ne veseli. In trdi se, da imata dve obstoječi borzi v Beogradu in Zagrebu že sami ob sebi jako neznamenit promet. Tretja borza je sedaj odveč. Tudi je kaj malo priporočljivo v neposredni bližini državne meje ustanovljati borzo, ki in ker bi bila preveč izpostavljena inozemskemu vplivu. Vlada bode koma j — to se pravi, skoro gotovo ne bode — dala svojega dovoljenja za ustanovitve borze v Ljubljani. — Tako si upajo gotovi krogi v Zagrebu pisariti po dunajskih časopisih o Ljubljani in njej namenjeni ter prepotrebni borzi. Prepotrebni je radi tega, kar dokazuje na nedvomni način ravno gori navedeni najnovejši zagrebški dopis.

Sklicujemo se na stvarne in kolikor vemo, z veseljem pozdravljene in splošno odobravanе članke ter razprave o ljubljanski borzi, ki smo jih te dni pričeli v našem listu. Raditega nam pa ni treba zoper take preznačilne vesti, ki izvirajo iz kalnega zagrebškega studenca, vnovič stvarno zavračati. S tem bikom se mi ne mislimo bosti, da se poslužimo znane, po našem mnenju najumestnejšega izraza. Pripomniti pa hočemo, da se na uvidenost beogradske vlade v tem vprašanju zanašamo popolnoma ali vsaj toliko, da bode s primerno razsodnostjo odklonila enkrat za vselej vse te zagrebške proteste in intrige. Le-te se pojavljajo v dunajskem časopisu, najbrž pa se v še veliko hujši meri uveljavljajo in predejo iz Zagreba naravnost v Beograd. Zaključek gori navedenega zagrebškega dopisa sicer nekoliko kaže, kakor da je v tem ljubljanskem vprašanju menda že — padla kocka v Beogradu, češ da bode vlada komaj dovolila našo borzo. In baš to v naprej — odločanje, to vsiljivo, odurno preludiranje je najbolj značilno. Mi vsa ta bojna sredstva zagrebške provenijence danes omenjamo le z namenom, da se naša javnost prav spozna s temi tiči v hrvatski prestolici, kjer hočejo ravno ti krščeni ali nekrščeni krogi dovesti in vedno igrati prvo vilovino v našem gospodarskem orkestru. Mi se z njimi ne bomo prekeali v tem eminentno važnem vprašanju našega narodnega gospodarstva. Pač pa poudarjamo z velikim veseljem, da smo po svojem trdnem prepričanju glede vprašanja ljubljanske borze p r a v na pravi poti. To nam dokazuje omalovaževanje brez vsakega omalovaževanja naše Ljubljane in preganjanje naše lastne ljubljanske borze. In ta dokaz je tako jaseen, tako varen, da vspricho njega postala rešitev tega našega gospodarskega velpvprašanja od dne do dne bolj važna in bolj nujna. Ne dvomimo, da se nam naša iskrena želja izpolni in se nam z gladko rešitvijo ustvari lastno našo borzno ognjišče. Prepričani pa smo, da to zagrebško samoljublje, ta »rudemorski« egoizem nikakor ni upravičen, marveč zelo neremesten in malomesten. Najbolj značilno pa je, da je v kričnem nasprotju z jugoslovanskim gospodarstvom ravno tako kakor z gospodarskim — jugoslovanstvom!

—g. Novosadska blagovna borza. Novi Sad, 15. februarja. Radi praznika danes borza ni poslovala.

—g. Beogradska blagovna borza. Beograd 15. februarja. Borzni sestanek se radi praznika ni vršil.

—g. Zagrebški trg. Zagreb 15. februarja. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bačka odnosno voždovinska posta a notirajo: Pšenica (76—77 kg) 445—462.50, nova rumena koruza 230—262.50, bela umetno sušena 300—305.75 (71—74 kg) 350—375, za krmo 300—335, oves 287.50—305, pisani fižol 425, beli 400, pšenična moka »0« 650—687.50, »2« 625—662.50, »4« 600—637.50, za krmo 225—275, drobni otrobi 170—200, debeli 225—250. Mirna nekoliko oslabilena tendenca.

—g. Nov list u Sappu. Sabački če privrednici, kako sazname, 21. o. m. početi sa izdavanjem novog privrednog lista »Podrinjska obnova«, koji će biti potpuno vanstranački a svrha mu je, da deluje u cilju ekonomske obnove Podrinja, tog najkulturnijeg kraja uže Srbije, koji je za minulog rata najteže postradao. Osim toga list će donositi i privredne ilustracije, a cena mu je polgodinje 30 dinara.

—g. Prikrivalni tečaj za čevljare namerava prirediti obrtna združba čevljarijev v Celju. Oni, ki bi hoteli tečaj posečati se naj zglašijo najkasneje do 28. t. m. v združni pisarni v hotelu »Pri postu«.

—g. Povišana telegrafska taksa. Od 15. t. m. se je povišal pri vseh blagajnah telegrafskih postaj ekvivalent zlatega franka od 15 na 20 dinarjev, kar znači, da se ima odsej plačevati takso dvajsetkrat večjo v dinarjih nego je določena po mednarodni konvenciji v zlatih frankih. Obratun z zunanjiimi telegrafskimi upravami se vrši v zlatu in je zlati frank že nekaj časa vreden nad 20 dinarjev.

—g. Angleški dobčki vsed francoske zasjede ruhrskega ozemlja. Odkar so Francozi zasedli Ruhr, pridno kopirajo na Angleškem premog tudi za Nemčijo. Tekom tega meseca je bilo izkazan 5.611.000 ton premoga, to pomeni 280 milijonov ton na leto, ako pojde to tako dalje. Angleška premogovna produkcija doseže tako višino, ki in je imela leta 1913 pred vojno. Številno brezposelnih pada. Ali razumete angleško nevtralnost?

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Petek 16. febr.: Nizava Red C.
Sobota 17. febr.: Prodana nevesta Red A.
Nedelja 18. febr.: Rigoletto Izven.
Ponedeljek 19. febr.: Zaprt.

DRAMA.

Petek 16. febr.: Ugrabljeni Sabinka, Red A.
Sobota 17. febr.: Za pravdo in srce Red B.
Nedelja 18. febr.: ob 3 pop.: Lilium Izven.
Nedelja 18. febr.: ob 8 zvečer: Ugrabljeni Sabinka, Izven.
Ponedeljek 19. febr.: »Čudež sv. Antona« in »Črna dama iz sonetov« Red D.

— Iz p'sarne Sentjakobskega gledališkega odra. Radi popravil in razširjenja odra se ta teden ne vrše obična predstava, pač pa gostuje oder v nedeljo zvečer 18. t. m. v dvorani Sokolskega doma na Viču z veseloigro »Automobilisti«.

— Gladalški abonement se ponovno in nujno vabilo, da takoj, na kasneje pa do 20. t. m. poravnajo že zapadle obroke. — Kurz iz umetniške zgodovine. V soboto, dne 17. t. m. se vrši ob 18. uri v veliki dvorani deželnega dvorca osmo predavanje pod naslovom »Michelangelo in začetki baroka«. Predava prof. dr. Izidor Cankar. Vstopnice po 5 D in pri vohodu.

— Delatnost kluba »Janišče«. U poslednje vrjeme uvelike je razvil delatnost Akademski klub »Janišče« u svim pokrajinama naše nove otadžbine. Za taj svoj rad osobito se klub brine na taj način, da svoje članove odgoji za veliki posao. Dio te delatnosti vrši se na debatnim večerima, k'o klub prireduje svako suboto za svoje članove. Na jednoj od zadnjih debatnih večeri klubski član Ante Bonifacić predavao je u Mladol Jugoslaviju, dok je poslednje subote pred božićnim ferijama održano debatno večer o praktičnem radu klubskih članova za božićne ferije. Da što bolje udovolji tom cilju klub je u najnovije doba počeo, da izdaje svoju reviju »Mlada Jugoslaviju« oko k'o hoće da skupi sve svoje članove i da im pruži od vremena do vremena ideološke članke o pokretu mlade Jugoslavije. List je izašao 15. januara kao prvi broj u II. godini. Godišnja pretpata iznaša 60 dinara. Da podupru delatnost osnivanja narodnih knjižnica g. Aleksander Sengierg', ravnatelj trgovačke akademije na Sušaku darovao je klubu 350 lijevih knjižica. Klub je otvorio do danas preko 60 narodnih knjižnica. Svatko onaj tko želi, da u tom smjeru nešto poradi neka se obrati na klub. Klub se je obratio na sve prijatelje narodnog prosvjetovanja, da osnivaju analfabetske tečajeve. Upute o radu kao i abecedarke po jedan dinar po komadu šalje klub. Sam klub u Zagrebu osnovao je za žene i djevojke takav jedan tečaj, koji se održava dnevno od 6 do 7 i pol sati navečer. Osobitu brigu posvetio je klub onim našim krajevima, koji su izvrzili uplivu tudjinaca. U tu je svrhu klub održao anketu o Vojvodini i o radu protiv nemačkog i mađarskog nastopanja. Ženski sekretariat kluba pozvao je javno sve učitelice, koje žele da nešto doprinesu javnom bolitku, da se priave klubu od kole bi onda dobiti točne informacije za nadaljni rad. Svi upiti i saopćenja neka se šalju na: J. K. Janušić, Zagreb L, poštanski pretnak 139.

Glasbeni vestnik

— Dvojica slovenskih skladateljev je zastopana v II. delu koncerta pianista Cirila Litarica, ki se vrši v ponedeljek, 19. t. m. v Filharmonični dvorani. Točke teh dvoch slovenskih skladateljev zavzemajo II. del Litaricevega koncerta. Kot prvi nastopi priznan srbski skladatelj Milojko Milojević, prof. Muzičke škole v Beogradu, kojega skladbe so izšle v založbi v Parizu in v Londonu. Izmed številnih Milojevičevih klavirskih skladb izjavja Ciril Litar četiri karakteristične srbske skladbe, to je pravzaprav srbske narodne pesmi, ki so umetno »arabizirane« za klavir. Izmed teh je I. točka »Rano jutro« znan narodni ples. Koncert zaključijo skladbe Smetane, ki nam v svojih skladbah podaja sliko iz življenja češkega naroda na deželi. Prednoreda vstopnice v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes v petek pevka vaša za moški, jutri v soboto za ženski zbor ob 6½ zvečer. Odbor.

— Pevskega društva »Ljubljanski Zvon« občni zbor se vrši v nedeljo dne 25. t. l. ob 14. uri popoldne, v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V ponedeljek, dne 19. t. m. točno ob pol osmih zvečer sestanek moškega in ženskega zbora. Določitev večerov pevskih vaj. Pri diti vsi in vse! Odbor.

DRUŠTVENE VESTI.

— Prodavanje o Pasteur'u v društvu »Soča«. V soboto 17. t. m. predava v salonu pri »Levu« gospa dr. Amellia Simec, šef bakteriološke stanice v Ljubljani o temi: »Pasteurovo delovanje in njegov pomen za človeštvo.« Odbor opozarja svoje člane, prijatelje in drugo ceneno občinstvo, naj ne zamudi ugodne prilike, seznaniti se z delovanjem enega za človeštvo najvažnejših mož. Po predvanju pole oddelek pevskega zbora Z. J. Z. Začetek ob pol devetih. — Vstop prost.

— Ustanovni občni zbor organizacije jugoslovenskih nacionalistov v Celju je sklican za nedeljo, dne 18. svečana ob pol 11. v malo dvorano Narodnega doma. — Klub travniških akademikov v Ljubljani opozarja vse ceni novablience na svoji plesni večer, ki se vrši v soboto dne 17. t. m. v znanstvenih prostorih »Narodnega doma«. — Plesni odhodi. — Posredno društvo »Marinka« bratovščina ima svoji redni občni zbor v nedeljo dne 18. februarja ob 9. uri dopoldne v mesni posvetovalnici na magistratu z običnim dnevnim redom. Člani in članke se vabilo, da se istega sestančijo odločno. Odbor.

Štegnite se

„DRUŠTVA SLEPIN“

Ljubljana, Wolfova 12.

Društva drž. pisarniških uradnikov za Slovenijo v Ljubljani redni občni zbor s običajnim dnevnim redom se vrši dne 4. marca 1923 ob 9. uri v Mestni posvetovalnici. Člani se opozarjajo na § 16 in 18 društ. pravil. Točen spored s razviden v prihodnji številki »Naš Glas«.

Zveza gostilničarskih zadrug za slovensko Stajersko, Prekmurje in Meziško dolino v Celu ima svoj 11. redni zbor v ponedeljek 19. t. m. v hotelu »Balkan« v Celu ob 8. uri zjutraj.

Moška podružnica Cirila in Metoda družbe v Sp. Šiški ima danes svoj občni zbor ob 20. uri pri Raci. Odbor.

Sokolstvo.

SOKOLSTVO!

Stojimo v sredi najhujšega vojnega boja, ki vira v naši državi. Sokolstvo mora tudi v tem bešenem političnem vrtilu vztrajati na načelih, ki smo jih ponovno izrazili na glavnih skupščinah Saveza. — Tudi mnoge žane sokolskih društev so razmere potegnile v politični boj. V tem trenutku pozivljamo vse članstvo, naj zvesto in odločno čuva naša načela, ki jim veljave in avtoritete ne sme izpodnesti nobena neprudarnost in strast!

Kot Sokoli čuvajmo sokolsko čast; branimo, kar nam je bilo vseskrat sveto; delajmo po načelih, ki smo jih opetovano soglasno in brez odpora odobrili!

Kar je veljalo v dobi mirnega dela, mora tembolj veljati v burnih sedanjih dneh! Politika mora od Sokolstva stran! Nič ne sme v politični borbi ne dotika naše organizacije!

Oni bratje pa, ki jih je zajel politični vihar, naj se zavedajo, da so tudi in vedno Sokoli in ne samo politiki! Sokolskih načel ne smejo zatajiti nikoli in pod nobenim pojmom!

Tudi v tem oziru stojimo na straži, ker ne dovoljujemo, da bi katerikoli stranka ali oseba našo nepolitično in vsenarodno organizacijo zlorabljala v nesokolske namene.

Stojimo na straži in prepričani, da je Sokolstvo tudi bojna organizacija, kadar je treba braniti obstoj in svobodo naroda in domovine in čistost narodne misli!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslov. Sokolskega Saveza.

— Sokol v Novem mestu je priredil svojo tolovadno akademijo dne 10. svečana v Nar. domu. Program je bil dobro izbran. Posamezne tolovadne točke so bile izvaane točno in precizno. Akademijo je otvoril narodnjak Hrovatin z deklaracijo pesmi »Mi od Junia Bruta. Nato so sledile vaje z rutami, ki jih je lepo in točno izvajala ženska deca, na narodne pesmi: »Slaj, slaj solonce,« »Otok bleški« in »O preljubi, dragi dom«. Dobro so tudi uspeli proste vaje ženskega naraščaja, izvajanje boksa po članih, tolovadni ples članic ter ritmična prosta vaja ženskega naraščaja po pesmi »Večer na Savici«. Članski tolovadbi na krogih in tolovadbi moškega naraščaja na drugo je občinstvo pazno sledilo in aplaudiralo posamnim točkam. Med tolovadbo je nastopil oktet in solist br. Frano Gregorac. Celo prireditev pa je marljivo spremljal tamburaški zbor novo-meškega občnega društva. Občinstvo je z zadovoljstvom gledalo in aplaudiralo vzorne izvajanje vseh točk. Da je prireditev tako sijajno uspela je zasluža nesebičnega in poštitevalnega dela načelnika br. Ludevita Papeža ter vadiateljice sestre Lore Piklove. Zanimanja za prireditev s strani občinstva ni bilo tako, kakoršnega bi bilo v tem slučaju pričakovati. Želeli bi bilo, da se v bodoče sličnih prireditev udeležujejo v večjem številu vsi podporni člani in ne le nekateri. — Bratje in sestre zavedajte se svoje sokolske dolžnosti. — Zdravo!

— Plesne vaje sokolskega društva na Vču se počeni z nedelo 18. t. m. zopet vrše vsako nedelo in praznik v sokolskem domu na Viču od 2. do 6. ure popoldan.

— Sokoli v Šiški imajo v soboto dne 17. t. m. ob 20. uri v šoli predavanje o »A-viaticki« ali zrakoplovstvu. K občini udeležbi vabi odbor. Zdravo!

Julijska krajina.

— Tudi zobe izdajajo fašisti Jugoslovenom po Juljski krajini. Po istrskih selih hodijo od hiše do hiše ter ukazujejo kričati »Evvinia l' Italia!«. Kdor se brani ali sploh pokaže fašistom neprijazno lice, ga zgrabijo in eden mu izdere en zob najmanj. Te dni so napadli nekoga župnika in mu izdri dva zdrava zoba. — Mussolinijev brat je razposlal na nekatere fašistovske organizacije v Italiji poziv, da naj prenehajo z nasilstvi. V Alessandrijo so neki učitelji odrezali kite in ji obraz namazali z zelenim oljem. V Ravenni so socialisti Modiglianu izrgali brado. Mussolini je sicer že zapovedal, da se ne smejo vršiti več nasilstva, pa je Italija še vse eno polna fašistovskih nasilstev.

— Iz Solkana se baje pripravila na odhod v Rusijo več slovenskih družin. Solkan je redilo mizarstvo, ki je pa sedaj pod Italijo skoro povsem zastalo. Akcijo za odhod v Rusijo vodijo komunisti.

Poizvedbe.

— Zatekel se je mlad psiček. Dobi se v vili ge. Julije Stor. Ahacjeva cesta 7.

— Nešla se je pred trgovino Schneider & Verovšek. Dunajska cesta, mala vsta denarja. Izgubitelj ga dobi pri upravi Slovenskega Naroda.

— Zgubila se je na sokolovi maskeradi podolgovata zlata broša z dvema briljanti. Odda naj se proti nagradi upravi Slov. Naroda.

— Pri sokolovi maskeradi zgubila se je boja, kuma zlatica, najditelja se prosi naj jo odda proti visoki nagradi Salendrova ulica 61, Smuc.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1923.

— **Pogajanja z JDS. »Jutro«** je izčrpano poročalo o pogajanjih z Narodno napredno stranko glede skupnega nastopa pri volitvah. »Jutro« je s tem zagrešilo indiskrecijo. Pogajanja so bila zaupna in brez pritrdila soudeležene druge stranke ni bila upravičena poročati javnosti o poteku pogajanj. Res je, da na vseh pogajanjih ni bilo nič, kar bi se moralo varovati kot tajnost in ravno tako je res, da je »Jutro« še dosti objektivno poročalo. Vzlic temu ostane, da je kršilo eden izmed najnavadnejših običajev. Danes dodaje »Jutro«, da je na zborovanju ljubljanskih zaupnikov poročal dr. Žerjav o teh pogajanjih s pristavkom, da je bila Narodna - napredna stranka intransigentna. Tem umorimo pač odločno oporekati. Vodstvo JDS je bilo par obetalo vse druge stranke. Prva je bila na vrsti SKS, potem se je opetovano obračalo do naše zaveznice — mislimo, da jo smemo še tako imenovati — N. S. S. Na obeh straneh je bila ponudba, lahko rečemo, iz umevnih razlogov, gladko odklonjena. Naposled šele, ko jim že voda v grlo teče, so se spomnili, da eksistira tudi NNS. Tako postopanje je smatrati za žaljivo. Vzlic temu je Narodno - napredna stranka premagala v sebi odpor proti takemu postopanju in pa tudi odpor proti »mladinom«, v boju s katerimi in zaradi katerih je bila oživljena NNS, ter lojalno z njimi sedla za mizo. Kako je mogoče potem še govoriti o intransigentnosti in nesporljivosti, nam je res neumevno. NNS pa je šla še mnogo dalje. Predlagala je, da bodi kandidat pristaš NNS, namestnik pa pristaš JDS. To povsem upravičeno, ker smatra NNS ljubljanski mandat kot svoje posestno stanje. Predlagala je dalje, da bodi vsaka stranka avtonomna glede imenovanja kandidatov. JDS naj imenuje, kogar hoče in naj bo še tako izrazit mladinec. Isto pravico pridržuje NNS tudi sebi. Prav nič nismo prikrivali, da je naš naravni kandidat — kakor se izraža »Jutro« — dr. Ravnihar. Tu pa je nastal prvi in neprisiljeni odpor na strani JDS. Lojalnosti dra. Ravniharja, ki je svoje interese — če smemo o takih govoriti — podredil višjim interesom (preprečiti zmago klerikalno-komunističnega kandidata), je zahvaliti, da da smo premagali tudi to težkočo. NNS je s tem napravila veliko žrtev, ki je ni mogoče dosti visoko oceniti. Namesto dra. Ravniharja je predlagala »nevtralnega« kandidata. Tudi ta žrtev je naletela na odpor. Končni naš pogoj je bil, da imej kandidat — ravno tako pa tudi namestnik — svobodne roke glede vstopa v ta ali oni klub, kakršna pa pač situacija v skupščini. To je tako naravna zahteva, da si bolj naravne za samostojno stranko niti misliti ne moremo. Odrekli bi se svoji samostojnosti, ako bi se morali ukloniti diktatu JDS, v kateri klub sme vstopiti naš poslanec. To stališče je zbor naših zaupnikov soglasno odobril ter je določil kot temelj vsakemu sporazumu. Ta pogoj je JDS gladko odbila. Iz tega naj javnost sodi, na kateri strani je bila nepravilnost in na kateri — popustljivost.

— **Prepovedani shodi v Mariboru.** »Orjuna« v Mariboru je sklicala za danes zvečer v »Narodni dom« shod, na kateroga je izdala to-le vabilo: »Primorci! »Straža«, naogabnejši list v Jugoslaviji, ki je oblatila že toliko nas Primorcev, se je spravila sedaj tudi na našo policijo, katero tvori večina naših rojaki Primorci ter zahteva, da se jo razpusti in vrže na cesto v brezposelnost in bedo nebroj očetov in družin. Položaj naših stražnikov, ki so edini od prvega dne osvobođenja neustrašeno branili naš jugoslovanski Maribor, je itak že skrajno obupen. Njim je treba kruha, ne pa odpuštilje! Primorci, policije, ki je večinoma naša, ne damo, zanjo gremo, če treba tudi v boj. Zato bo di manifestacija v petek, 16. t. m. ob 18. uri v Narodnem domu tudi protest proti zahtevi po odstranitvi policije. Primorci, vsi na noge, vsi v Orjuno! — Odbor Or.Ju.Na. v Mariboru.« Policija je ta shod prepovedala, zabranila pa je tudi pritožbo, ki ga je sklical urednik »Straže« Žebot. Tako je prav, to je bila sodbja vsega treznega mislečega mariborskega občinstva.

— **Napad na Cirilovo tiskarno** — atentat na cirilico! Beogradska »Politika« je dobila brzojavko o znanem napadu na Cirilovo tiskarno v Mariboru, ki se glasi tako-le: »Maribor, 13. februarja. Sročil je bila v Mariboru popolnoma demolišana »Cirilska tiskarna«, edina mariborska tiskarna, v kateri so se tiskale stvari v cirilici.« Z ozirom na vsebino vesti je »Politika« dala brzojavki naslov »Atentat na cirilico«. Stavili bi, da ni »Politiki« poslal brzojavke te vsebine nihče drugi, kakor z vsemi ma-

zili namazani Žebot, da bi vzbudil ogorčenje zaradi napada na Cirilovo tiskarno tudi med Srbi. Klerikalci Žebotovega kova se pač povsod poslužujejo starega svojega gesla, da namen posvečujo sredstva.

— **Kaj zahtevajo Madžari za Dožidarja Severja?** Ministrstvo zunanjih del je dobilo od madžarske vlade službeno obvestilo, da je voljna izpustiti iz zapora člana naše razmejitvene komisije v Prekmurju Božidarja Severja, ako izpuste naše oblasti dr. Vargo, ki ga je subotičko sodišče obsodilo zaradi špijonaže na večletno težko ječo, nadalje Julija Ignaca, ki je bil takisto obsojen zaradi špijonaže, in Istvana Fabiana, znanega madžarskega špijona, ki se nahaja še v kazenski preiskavi zaradi vohunstva. Madžari torej zahtevajo za Severja kar tri madžarske vohune. Skromni pa so ti Madžari!

— **Novolizvojeni izvrševalni odbor Narodnonapredne stranke** ima svojo konstituirajočo sejo v soboto, 17. t. m. v posvetovalnici tajištva, Kraljeva ul.

— **Jugoslovenska tiskarna** je policijsko zastražena, ker se boje enakega napada, kakor na Cirilovo v Mariboru. Nadejamo se, da se bo izkazalo, da v Ljubljani take varnostne odredbe niso potrebne.

— **O ruski revolucijski literaturi** predava dr. N. Preobraženski, univ. lektor, v soboto 17. t. m. ob pol 20. na realni, Vegova ulica, v korist ruskim dijakom. Vsebinska: Klasični simbolizma Belij, Blok, Brijusov, V. Ivanov. Proletarski pesniki, Imažinisti, Skiti. — Predavanje je slovensko.

— **Razpis zdravniških služb.** Pri vodstvu splošne bolnišnice v Mariboru se razpisujeta mesti kirurški in dermatološki asistenta. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— **Kratna slava Cetniškega udruženja.** Po poročilu iz Beograda je večeraj Cetniško udruženje slavilo ob 11. dopoldne na svojem način svoj krasni slavo. V hotelu »Imperial« je bila slovesnost, tekem katere je imel le patriotični govor predsednik udruženja dr. Šušak. Spominjal se je v svojem govoru vseh težkih borb četnikov za osvobodjenje in ujedinjenje, spominjal se je padlih borcev, tako vojvode Tankosiča. Krstni slavi so prisostvovali zastopniki četnikov iz Splita, Zemuna in Subotice.

— **Redek jubilej.** 2. marca praznuje naš »stareši« izrazec beogradskega narodnega gledališča Pera Dobrinovič 53 letnico svojega delovanja na polju gledališke umetnosti. Dobrinovič spada med najboljše igralce naše države. V Beogradu deluje kot profesor dramatične šole. Na dan jubileja bo vprizorjena drama »Don Petro Karuzo« in komedija »Masničkova« »Dedušino stanovanje«.

— **Usoda avstrijskega krvnika.** Po proočilih iz Beograda je večeraj dopoldne zapustil topičersko kaznino na dve leti obsodi Widmann, ki je za časa avstrijske okupacije pod vladjo prošlelega generala Rehmana dal postreliti veliko število beogradskih meščanov.

— **Važno za romunske podanike.** Kr. rumunsko poslanstvo v Beogradu izvešča, da svi oni mladiki, rumunski podaniki, rojeni g. 1903. a nastanjeni na teritoriju kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, moraju se javiti rekrutnoj komisiji pri kr. rumunskom poslanstvu v Beogradu, počam od 28. februarja pa do 10. marta tek. g. u 10 časova prije podne.

— **Na naslov uprave narodnega gledališča.** Iz občinstva nam pišejo: Skupina dam in gospodov, ki zna ceniti umetnost opernega pevca G. Betetta, je večeraj poslala v gledališče venec s prošnjo, naj se ga izroči pri večerajšnji premieri g. Betetta, kakor je običajno, na odru ob odprti sceni. Na splošno zahtevanje darovalcev pa so venec pevali drugi, G. Betetta pa se poslani venec ni izročil. Zato vprašamo gledališko upravo, kje je ostal poslani venec in zakaj se ni izročil umetniku tako, kakor je običaj, na odru ob odprti sceni. Pričakujemo odgovor!

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je darovala v počastitev pokojnega gosp. Ivana Mankocha iz Trsta rodbina Mladiceva po gosp. višjemu sodnemu svetniku Mladici Din. 100.—, za kar si jej iskreno zahvaljuje.

— **Mariborska porota.** Prvo letošnje porotno zasedanje se začne 5. marca. To pot pride pred poroto le malo slučajev, kar je za Maribor nekaj izvanrednega.

— **Iz Beča.** Dosedanji generalni ravnatelj državnega posestva v Belju, Etlbin Kristan odide 15. t. m. s svojega mesta. Njegovo mesto zasede provizorično Gjurjo Sokolovič. Uprava državnih posestev je razpisala natečaj za to mesto.

— **Nova pošta.** Dne 10. septembra 1922 začasno zatvorjena pošta Puconci v Prekmurju prične z 12. februarjem t. l. zopet poslovati z novim imenom »Puconci« v prejšnjem obsegu in s prejšnjim poštним okolišem. Pošta Puconci bo imela 6 kratno zvezo v tednu in sicer: ob ponedelkih, sredi in sobotah k vlakom na progi Murska Sobota—Medoš, ob torkih, četrtkih in petkih pa po poštne slu na pošto v Murski Soboti. Kraljevina in selska dostava se bo vršila kakor pred ukinitvijo.

— **Služba poštnih golobov.** Ministrstvo voje in mornarice bo uvedlo službo poštnih golobov in radi tega pozivlje vse častnike, brez razlike narodnosti, ki so opravljali ta posel v avstrijski armadi, da se pismenim potom oglasijo pri ministrstvu voje in mornarice.

— **Nove zvonove** so dobili minilo nedelo v Vojniku pri Celu. Na več zvonov za to sta si pridržala posestnika Cater v Smarjeti in Svetec v Ljubljani.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Prepovedan komunistični shod.

— **Beograd, 16. februarja.** (Izv.) Za večer ob 9. dopoldne je v hotel »Slavija« sklicala volilni shod »Neodvisni« radniška stranka Jugoslavije, da bi določila kandidatno listo za mesto Beograd. Letaki so že poprej po mestu naznanjali kandidatno listo in bi bil shod le formalnega značaja oziroma bolj agitacijskega. Policija je ta shod prepovedala. V političnih krogih smatrajo, da je treba to prepoved tako tolmačiti, da vlada tudi po drugih krajih ne bo dovolila nastopa Neodvisne delavske stranke. Pričakovati je, da vlada prepove kandidatno listo te stranke na podlagi zakona o zaščiti države.

Konferenca o Južni železnici.

— **Rim, 15. februarja.** (Izv.) Večeraj je bila na običajen in formalen način otvorena konferenca interesiranih držav glede Južne železnice. Naša delegacija prispe šele tekem prihodnjih dni v Rim. Začasno zastopa delegacijo inšpektor ministrstva saobračaja dr. Fran Bončina.

— **Trst, 15. februarja.** (Izv.) Korespondenca »Ekonomska« javlja o Južni železnici: Splošni vtis konference je, da vlada na njej dobro razpoloženje. Največ težkoč dela vprašanje izplačila obilicij. Finančniki so našli srednjo pot. Gre za vprašanje, če se naj obveznice izplačujejo v francoskih zlatih frankih. Vrednost titer pri zbiranju naj se določi na 162.50 francoskih frankov. Vprašanje plačila italijanskih anuitet je stavljeno z dnevnega reda, ker se je ta zadeva že rešila.

Odnošaji med Českoslovaško in Madžarsko.

— **Praga, 15. februarja.** (Izv.) Madžarski poslanik v Pragi Vilany je danes dopoldne izročil predsedniku republike dr. Masaryku poverilice svoje vlade. V svojem govoru je med drugim izjavil, da njegova vlada želi ohraniti v Evropi sedanj položaj in voditi politiko mira in reda. Izrazil je željo, da se odnošaji med obeh državama mirno razvijejo in vzpostavijo dobri stiki. Predsednik Masaryk je poslaniku izjavil, da sprejema izjavo madžarske vlade z zadovoljstvom na znanje. Želel, da se čimprej vzpostavi o dobri gospodarski odnošaji med obeh sosedoma.

KJER SE PREPRATA DVA, TRETJI DOBIČEK IMA.

— **Praga, 15. februarja.** (Izv.) »Industrie - Kurier« ugotavlja z radostjo, da je trezno in zmerno stališče Českoslovaške vlade v ruhrskem konfliktu prineslo in zagotovilo Českoslovaški železni Industriji znatne nabave. Mahoma je bila Českoslovaška industrija radi konflikta med Nemčijo in Francijo opreščena nemške in belgijske konkurence. Nemčija je Českoslovaški delala veliko konkurencu na Balkanu. Sedaj si je Českoslovaška železna industrija balkanski trg popolnoma osvojila, došlo so velike naročbe, pa tudi za Nemčijo samo je Českoslovaška industrija prešla naročbe.

ČESKI KOMUNISTI PROTI ZAKONU O ZAŠČITI REPUBLIKE.

— **Praga, 15. februarja.** Komunistična stranka, ki je že tekem debate o zakonu o zaščiti države atakovala protestirala, je sklenila prirediti od 18. do 25. t. m. v raznih krajih republike protestne shode proti novemu zakonu. Največ shodov se bo vršilo v severni Češki. Jasno je, da hočejo komunisti izkoristiti zakon o zaščiti republike zato, da razširijo svoje delovanje, ki v zadnjem času ni bilo posebno intenzivno. S kakim vnuom skušajo komunisti štiti vesti o doždevnih uspehih, dokazuje tudi ošabna trditve komunističnih listov, da je njihov vpliv znatno oslabil zakon. V pozivih glede udeležbe na protestne shode se obračajo komunisti k vsem delavcem ne glede na politično prepričanje in skušajo na vsak način pridobiti zase tudi druge socialistične stranke.

— **Smrtna kosa.** Umrli je večeraj po dolgi mučni bolezni v St. Jerneju na Dolnem skem ga. Neža Novosele, posestnica in trgovčeva soproga. Pogreb se vrši jutri ob 9. uri dopoldne. — V Ljubljani je umrl Franc Jelen, diak l. državne gimnazije. Pogreb se vrši v soboto ob 4. uri iz deželne bolnice. Blag jima spomin. — Večeraj je po dolgotrajni težki bolezni umrl g. Josip Polak, kr. poštni kontrolor. Pokopnik je bil odločen naroden mož, vesten uradnik in skrben družinski oče. Zapušča soprogo in dve nedorošili hčerki. Pogreb bo v soboto ob 16 uri iz deželne bolnice v pokopališče k Sv. Križu. Bodi mu lahka domača gruda.

— **Zakup tova.** Direkcija šum v Ljubljani da je zakup za dobo 5 let versko-zakladno lovišče v Notranem Bohinju, v dolini »Sedmih jezerov«, pri lezeru, na planini »Kornac«, ležeči v katastralni občini Studor v kat. skupini izmeri ca 5982 ha. S kolekom treh din., takso dva setih din. in 10% vadiem premleje ponudbe je vložiti do 2. marca 1923 dopoldne pri Direkciji šum v Ljubljani, ki da e, kakor tudi šumska uprava v Boh. Bistrici, vsa potrebna zadevna pojasnila.

— **Celjske glasila.** bi rad dobil v našem slovenski sportni klub v Celu. Preuredil bi jo v moderni sportni prostor. Da se ta namera sportnega kluba uresniči, je potrebno, da bi stremlelne sportnega kluba pridržalo za sport vneto občinstvo, kakor tudi odborniki mestnega občinskega sveta.

RESNO STANJE MINISTRA RAŠINA.

— **Praga, 15. februarja.** (K. B.) Tekom današnje noči se je ugotovilo oslabele srčnega puiza pri ministru dr. Rašinu. Dadi je katastrofe.

MILIJNSKO POSOJLO FRANCIJE

— **Pariz, 15. februarja.** (Izv.) Zbornica je na današnji popoldanski seji pričela z razpravo o zakonskem verzilu glede dovojitve 400 milijonskega posojla Poljski republiki. Poslanec Reynald je zbornici predlagal, da sprejme ta zakon soglasno v znak stolsnega kulturnega in zavez. prijateljstva s Poljaki. Socialistični posl. Moutreau je predlagal, da zbornica ta zakon ne sprejme v znak protesta proti vladini politiki.

Spopadi med Poliaki in Litavci radi Vilne.

— **Varšava, 15. februarja.** (CTK) Po uradnih poročilih iz Vilne je pršlo povodom uradne izročitve krajev v nevtralni conli do spopadov med poljskimi in litvanskimi četami. Okoli 7. zjutraj se je pri vasi Pusterni oglasil močan ogenj iz strelne. Po daljšem boju s litvanskimi uporniki so poljske čete Pusterno zasedle.

MISIJA MINISTRA TROUQUERJA V LONDONU.

— **Pariz, 15. februarja.** (Izv.) Potem ko je obširno razmislel o rezultatih potovanja ministra za obnovo Trouquerja v London. Oficielna verzija veli, da je minister potoval v London za to, da bi dosegel od angleške vlade dovoljenje, da smejo francoski železniški transporti v zasedenem ozemlju pasirati tudi one železniške proge, ki jih imajo zasedene angleške čete. Na drugi strani pa pripisujejo tej misliji še veliko večjo politično važnost.

IZ FRANCOŠKEGA SENATA.

— **Pariz, 15. februarja.** (Izv.) Louis Bourgeois je po poročilu listov demisijski-ral kot predsednik francoskega senata.

Iz ruhrskega ozemlja.

RENSKA REPUBLIKA.

— **Koblenc, 14. febr.** (Wolff.) Francozi izdajajo siromahnemu prebivalstvu hrano in prumog iz zasedenega Porurja. Odjemalci morajo podpisati potrdilo z napisom »francoska renška republika«. Tudi od seljakov v okraju Trier, ki se poslužujejo vrpčne živine zahtevajo okupacijske čete potrdilo z istim napisom. V Ludwigshafenu so okupacijske čete otvorile naborni urad, ki je namenjen v prvi vrsti prebivalcem Elzas v Lotarinške in saarskega okraja.

NADALJNE ZASEDBE RUDNIKOV.

— **Berlin, 15. febr.** (Wolff.) Francozi so zasedli v Essenu rudnike Prosper II., ker niso dobili zahtevanega premoga. Nato je bilo delo ustavljeno. Rudarji v rudnikih Rheinbahu in Welheimu so se pridružili temu protestu. Ker je udruženje esenskih malih trgovcev sklenilo, da ne bodo prodajali Francozom nobenega blaga, je bil danes aretiran njihov zastopnik.

AMERIKA IN RUHRSKO VPRAŠANJE.

— **Washington, 15. februarja.** (Wolff.) Republikanec Voigt je predložil reprezentančni zbornici resolucijo s protestom proti okupaciji Porurja in zahtevu, naj prezident Harding skliče svetovno gospodarsko konferenco. Resolucija dalje naglašja, naj Francija stori potrebne korake, da plača svoje dolgove.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 16. februarja.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 1940.—, Pariz 625, 630, London 485.—, 486.—, Berlin 0.54, 0.55, Dunaj 0.147, 0.148, Praga 306.—, 309.50, Trst 4.97.—, Bukarešta 48.50.—, Newyork 104.—, Budimpešta 390.4.—, Varšava 0.25, 0.26. Valute: lita 487.50, 490.—, česka krona 303.—, 305.—, Ka 0.143, 0.1435, franc. frank —, 625.—

— **Curih, 16. februarja.** (Izv.) Današnja predborza: Zagreb 5.20, Berlin 1.027, Amsterdam 210.75, Newyork 5.33, London 24.98, Milan 25.37, Praga 5.74, Budimpešta 0.20, Bukarešta 2.47, Varšava 0.013, Dunaj 0.00745, avstr. žig. krone 0.0075, Sofija 2.95.

— **Trst, 15. februarja.** Zagreb 20.50, Berlin 0.11, Praga 62.—, Pariz 127.—, London 98.—, Newyork 20.80, Curih 391.—

— **Potres v Dalmaciji.** Po poročilih dalmatinskih listov, je bilo tekem prošega tedna v Dalmaciji več močnih potresnih sunkov. V Imotskem je potres porušil dimnike nekaterih hiš in podrl velik kos stare trdnjave. V selu Kamenmostu se je razcepil most in prevrnil spomenik. V Postarpiju je zemlja razpokala 200 m široko. V selih je na stotine hiš, ki so krite s ploščami, brez strehe. Ljudskih žrtev ni.

— **Novi list.** V Črni gori je začel izhajati v Podgorici »Crnogorski radikal«, glasilo radikalne stranke. V Bitolju je izšel neodvisen organ »Jugoslovanski dnevnik«.

— **Kino Tivoli.** »Apaš Julote« je brez dvoma eden največjih in najbolj šir filmov, v katerem nastopa glasoviti akrobata Luciano Albertini. ki izvaja drzne vratolunne atrakcije, zlasti je presenetljiva skoknost s katero skače po oraškem kolezu (Riesanrad) Film je tudi poln krasnih posnetkov velikomestnega življenja.

— **Kino Matica** predvaja 16. do 18. t. m. grandiozno dramo — film iz življenja ameriških vernikov: Kriomčari otrova. Drama je polna pretresljivih momentov in krasnih slik iz narave. V glavni vlogi je detektiv Harry-Hill.

— **Koncert v kavarni »Evropa«** na Dunajski cesti se vrši jutri v soboto ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

— **Čevlje krunite** od domačih tovarnov trdke Peter Kozina & Ko. z znanjko »Peklo«, ker so isti priznani na boljši in na cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova, cesta št. 1.

Razne stvari.

* Nove iznajdbe v medicini. Dr. Thorwald Madsen je izumil v Kopenhagenu nov način uspešne diagnoze sifilisa, radikalne ši serum proti angini in končno način, kako je mogoče spoznati oslovski kašel takoj v prvem stadiju.

* Vsaka tri leta enega fantiča. Narodni skupščini v Angori je predložil poslanec iz Erzeruma Salih efendi zakonski načrt, ki obvezuje vsakega moškega, da se oženi ko doseže starost 25 let. Vedne voje so prebivalstvo v Anatoliji tako zredile, da pride na kvadratni kilometer komaj 10 prebivalcev. Po Salihovem načrtu bi znašalo število turškega prebivalstva po preteku 25 let 48 milijonov.

* Babuška revolucije Breškova. Znan ruska revolucionarka Breško-Breškova je poslala v redakcijo berlinskega »Dni« dopis, v katerem pravi, da ji je rekla neka preprosta žena: Naj bo kar bo, samo da se ne vrne staro. Babuška Breškova ji je odgovorila: Ti si pametna žena. Berlinski »Ruh« primerja ta slučaj z govorico neke moskovske starke »o kateri je pravil v svojem predavanju prof. Iljin. Po težkih letih revolucije je trdila, da je treba caria ubogati, čeprav daje »glupe odredbe.« Filozof Iljin vidi v tem rusko narodno modrost. »Ruh« pripominja, da Breškova ni nadarjen profesor, filozof ali pravnik. Toda ona je širila cela desetletja propagando med ljudstvom, ko pa ji je revolucija zaprla pot do tega padstva, se je poprijela propagande med migracijo. Da nima tu uspeha še ne pomeni, da bi ne bila igrala važne vloge v prvi dobi. Toda narod pravi o nji: Naj bo kar bo, samo da se ne vrne prošlost.

* Brežični telefon na vlaku. Te dni so v nekem vlaku, ki je odhajal iz Londona v Liverpool za zabavo potnikov priredili postajo brezžičnega telefona. Aparat je bil postavljen v salonskem vagonu in potniki so lahko poslušali celo v tunelih poročila londonske postaje brezžičnega telefona.

* Sežiganje mrličev — plod revolucije. Dunajski kardinal Piffel navaja v svojem pred kratkim objavljenem pastirskem pismu, da je odredil sežiganje mrličev prvič brezverska oblast francoske revolucije l. 1794 in je tako sežiganje mrličev od vsega početka plod revolucije. Za sanitetnimi, estetičnimi in gospodarskimi razlogi, ki se naglašajo glede sežiganja mrličev, se skriva v resnici samo sovraštvo modernega poganstva proti krščanskemu verskemu nauku, da bi se omajala vera na vstajenje in na večnost v srcih vernikov potom nasilnega uničenja krščanskega telesa. Radi tega je katoliška cerkev proti sežiganju mrličev in v tej stvari hodi skupno pot z vernimi protestanti in židi.

* Posvečeni študenti. Češenje vod in vrelcev je staro kakor svet. Grki in Rimljani so jih devali pod zaščito božanstev, katerim so žrtvovali lončene kipce in jih metali v valove. Ta navada se je preselila v Galijo, kjer je prvo krščanstvo včasih skušalo zatreti, včasih pa posvetiti tradicijo teh svetih študentov. Sv. Valerij je ka-li zamašil z volnenimi kepami poganske rečice ob mestecu Caux. Slične govorce grede tudi za nekatere izvirke pri nas, n. pr. o prestajajočih kraških izvirkih v Retjah (Loški potok). Mnogo vrah o takih študentih se je ohranilo do danes. V Grand Andelyju je sv. Klotilda izpremenila vodo v vino, da bi ojačala delavce, ki so gradili cerkev. In 2. ju-

nija romajo verniki, da močilo rdeč kip v izvoru, kamor vlijejo marsikako bučo vina. Zlasti v Bretaniji mrgoli podobnih spomenikov. Sv. Nikolaju Vodenemu (Pontivy) še dandanašnji privedó božjepotniki med pikskanem in vriskanjem ob proščenju živino iz sosednjih sel, da bi jo postavili pod pokroviteljstvo tamkašnjih svetcev (Nikodem Gamalijel in Abibui). Lannuzelčani kopljejo novorojenčke v vrelcu Saint-Divy, kadar imajo modrikasto črto med obrvmi, ker je to znak prerane smrti. V Folgoetu spominja gotski vodnjak na slaboumnega Salauna, s priimkom Gozdní norec, na čigar grobu cvete lilija in na njenih listih v zlatih črkah besedi »Ave Maria«, znan pesniški motiv. V Morbihanu se je ohranila čudna soha nad ogromnim koritom: docela naga ženska, kateri visi od vrata ozka štola preko prsi do beder. To je stara Venera, znana pod bretonskim imenom Gros-Buarn, t. j. stara čarovnica, ki pa zveni francoskemu ušesu kot »courage«, strahopetna. Pr tem keltskromanskem maliku so dekleta prosile za moža, žene pa srečen porod. V 17. veku jo je dal domači grof vreči v potok, a preplašeno ljudstvo jo je prineslo nazaj. Vladika iz Vannesa jo je velel zlomiti in vnovič pahniti v vodo. Toda kip se je masčeval, grof je padel s konja. Njegov sin pa jo je zopet otel in jo dal s koritom vred propeljati na bližnji hrib, za kar je bilo tista štrideset jarmov volov. V novejšem času so jo prenesli na 1000 m višine, kjer jo je postavil Caesar. Na podoben način je postal svetnik Getoriks iz Vercin-Getoriksa, kar je Francozu »vers saint Gétorix«, t. j. proti sv. Getoriku. Če so galskemu generalu okrnili naziv, so ga pa v zameno visoko povzdignili v zveličani vojski.

Darila.

— Uprava našega lista je prejela za: »Stepanjskega Sokola«. Ob odhodnici brata Ivana Selana v Beograd se je nabralo Din. 225.
Srčna hvala!
— Družbi Sv. Cirila in Metoda sta darovala gg. Ivan Frole 50 in Viktor Lavren-

šč iz Maribora 25 Din v spomin častiljive starosti blagopokojne gospe Marije Gabričlove v Borovnici mesto cvetja na grob. — Darovalcema iskrena hvala!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Štefanija Polak rol. Piro naznanja v svojem in imenu svojih otrok Štefice in Bradice tužno vest, da je njen iskreno ljubljini soprog odnosno oče, brat, stric in svak, gospod

JOSIP POLAK

kr. poštni kontrolor

v četrtek, dne 15. t. m. ob 7. zvečer po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 33. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto ob 4. pop. iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 16. februarja 1923.

Žalujoči rodbini Polak-Dolničar.

Raznašalec za Glince sprejme uprava Slov. Naroda.

Pozor občinstvo!

Cast nam je naznaniti, da nam je prispelo olivno olje.

Bujas i Drug, Ljubljana-Vič 149.

Zahvala.

Za izraženo nam sožalje ob nenadni izgubi našega iskreno ljubljenega sina, brata, strica in svaka, gospoda

Oskarja Treo

izrekamo tem potom vsem našo najprisrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1923,

Žalujoča rodbina Treo.

Zahvala.

Vsem prijateljem, znancem in udeležnikom, ki so sprejeli na poslednji poti nepozabnega pokojnika, gospoda generala

Aleksandra Nikolajeviča Kuzmina Korovajeva

izrekava najsrčnejšo zahvalo.

Posebej se zahvaljujemo za častno spremstvo in naklonjenost pokojniku g. komandantu Dravske divizije polkovniku Vučkoviću, g. načelniku štaba polkovniku Stojanoviću, g. majorju Brabeku in drugim gospodom častnikom dravske div., g. oblastvenemu direktorju pošte in telegrafa dr. Debelaku, gospodom poštним uradnikom in uslužbencem, častitemu g. protijankovici in častitemu g. priorju Učaku.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1923.

Ruska odbora v Ljubljani in v Kamniku.

Oddam veliko klet za vinsko trgovino S POSODO vred. Ponudbe pod »Vinska klet/1682« na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Na stanovanje in hrano SE SPREJME GOSPOD. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1678

PRODA SE kompletna spalna oprava (fornirana) z žimnicami. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1679

Službe išče strojnik z večletno prakso za takojšen nastop, najraje gre na kako opekarno ali žago. — Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1672

Dobro ohranjen star KLA VIR se prodaja. Aleksandrova c. 7./III. desno. 1683

Zastupnika TRAJI ZA ŽITARSKI POSAO koji imade skladište »poslovnico. Ponudbe pod »Zastopnik/1688« na na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Trgovska sotrudnica, boljša moč, z večletno prakso v speceriji, delikatesi ter galanteriji, kakor tudi mešanega blaga na deželi ter v vsaki življenjski. IŠČE MESTA V BOLJŠI trgovini. Prevzame tudi mesto blagajničarke. — Ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »Boljša moč/1645«.

Ženitna ponudba. Vdova s štirimi odraslimi otroci, posvetnica in imetnica več obrti na deželi želi poročiti uradnika s stanovanjem v Ljubljani. Prijazne ponudbe pod »Skrb za otroke/1685« na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Inserirajte v Slov. Narodu!

Naznanjamo vsem znancem in prijateljem žalostno vest, da je naš edini sinček in brat

Franc Jelen

dijak I. drž. gimnazije

danes ob 230 popoldne po dolgem bolehanju izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega bo v soboto ob 3^{1/2} uri iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. februarja 1923.

Žalujoči ostali.

Kupi se dobro ohranjen majhen železen šteditnik. Ponudbe pod »Najno 1669« na upravo Slov. Naroda. 1669

Angleški temnomoder kostum krojaško delo, enkrat rabljen, za vitko damo, se prodaja za Din. 900, ker pre-majhen. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1675

Proda se ugodno otroški voziček še dobro ohranjen. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1676

Dvema gospodoma se odda soba s hrano. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1677

Kupi se več dobro ohranjenih letnikov Ljubljanskega Zvona. Ponudbe z navedbo letnika in cene na upravo Slov. Nar. pod »Zvon 1668«.

Prazno ali opremljeno sobo s posebnim vhodom in po možnosti z električno razsvetljavo IŠČEM ZA TAKOJ ali s 1. marcem. — Ponudbe prosim pod »Soba 1/1684« na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Pohištvo. Spalnice, jedilnice, kuhinje ceno na prodaj. Sprejememo vsakovrstna mizararska dela. Erman & Arhar, mizarstvo, St. Vid 4 nad Ljubljano. 1631

Sprejemem trgovskega pomočnika z dežele na Gorškem. Vešč železninske stroje, ima prednost. Ponudbe je poslati v hotel »Slon«, soba 23, Ljubljana.

Kot kompanion s 100.000 dinarjev bi žel v kako zelo dobičkanosno podjetje ali trgovino s sigurnostjo v Ljubljani. Ponudbe pod »Družabnik 6-685« poštno ležeče, Ljubljana. 1686

Registrirna blagajna (993.99) 1 predat, malo rabljena, 4 števec z elektromotorjem 220 volt, je naprednej. Naslov pove g. Drago Beseljak, Ljubljana. 1670

PREVZAMEM komisijsko zalogo živil IN DRUGIH PRIDELKOV ali ZA STOPSTVO, event. na trden račun za vso Českoslovaško. Ia reference, na razpolago zaloge in kapital. — Ponudbe pod »R. P. 2558« na Anončno ekspedico »PIRAS«, Praga II. Jindřišská 15. Č. S. R. 1686

Prvovrstna strojepiska, priznana moč, v stenografiji in strojepisu izurjena, slovenske in nemške korespondence popolnoma zmožna, iz boljše rodbine. SE SPREJME iz serdanje službe proti najboljšemu plačilu v prvovrstnem podjetju v Mariboru. Popolne ponudbe pod »Z do-smrtno mesto« na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15.

Ažuriranje tudi v barvah in pisiranju se sprejme v delo. Breg št. 2-II. 1613

Dilakinja se sprejme na hrano in stanovanje. Ponudbe pod »2200-1639« na upravo Slov. Naroda. 1639

14 letno dekle pridna in poštena, zmožna domačega dela, išče službo, najraje izven Ljubljane. Ponudbe pod »Močno dekle 1617« na upravo Slov. Naroda. 1617

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe nasloviti na Zandermerijski vod Sv. Nikola, Macedonija.

Meblovana soba z električno razsvetljavo, z dvema posteljama za dva gospoda se takoj odda s hrano v sredini mesta. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1662

Iščem stanovanje obstoječe iz kuhinje in ene ali dveh sob v stari ali novi hiši. — Ponudbe pod »Nu no T 1663« na upravo Slovenskega Naroda. 1663

Perje od perutnic (KOKOŠJE IN PURJE) NUDI PO K 24.— za kilogram E. VAJDA, Čakovec. 1497

Lokal ali sobo priravno za trgovino v Ljubljani ali Sp. Šiški se išče. Kdor preskrbi, dobi nagrado. Ponudbe pod »Trgovina 1659« na upravo Slov. Naroda. 1659

Iščemo kalkulanta, skladiščnika in provizijske potnike za elektro-materijal. — »ELINA«, paslača Ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani. 1599

Srednje veliko posestvo oddaljeno četr ure od kolodvora, ob glavni cesti, SE PRODA. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju; v hiši se nahaja gostilna in je tudi pripravna za trgovino z električno razsvetljavo. Naslov se izve v upravi Slov. Naroda. 1535

Več pristno domačega žganja prodam. Brinjevec, slivovka, hruškovec, v takojšnji naročitev. Cena po dogovoru. Ivan Magovac, Krka pri Stični. 1648

Prodaj enonadstropno hišo z 9 stavovanji na Selo, primerno za trgovino ali obrt. Tudi 800 m² sveta okoli hiše. Marija Čerk, Novi Vodmat, Vodmatska ulica 4a. 1640

Županstvo občine Bled razpisuje mesto zdraviliškega tajnika. Pogoji za znanje slovenščine, srbo-hrvatske, francoske ali angleškega jezika v govoru in pisanju. Reflektanti naj stavijo svoje ponudbe a zahtevo plače na gornji naslov. 1628

Razno perilo za dame, gospode in deca priporoča trvdka

A. & E. Škaberne Ljubljana Mestni trg 10

SENDO, SLAMO IN DRUGE DEŽELNE PRIDELKE (seno 900 K, slama 600 K), franko vsaka postaja v Sloveniji, dobavlja domača trvdka PUKL IN VERCE, trgovina z dež. prideiki, Šošte j.

Potrebujem veču količnu jamskog lesa (Grubenholz) za stalnu sukcesivnu litaracijo, dimenzije od 2 do 7 m duline, od 13-24 cm promjera debljine, zdrava roba, oguljeni i ravni komadi. Oferte moim satti na adresu Albert Gfner, trgovina divom, Karlovac.

Perfektina strojepiska popolnoma večja slovenskega in nemškega jezika ter stenografije, z večletno prakso v trgovski ali tehnični pisarni, se sprejme v trdno službo pod ugodnimi pogoji v Ljubljani za takojšnji ali čimprejšnji nastop. V postev pridejo samo dobro kvalificirane moči, take s znanjem srbohrvaščine, francosčine ali laščine imajo prednost. Pismene ali ustnne ponudbe na: Civilni inženier V. Remec, Ljubljana, Kersnikova ul. 7.

PERILO za dame, gospode in otroke po zmernih cenah pri A. Šinkovic nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Portland cement dobavlja »Gradivo«, trgovačko društvo, Zagreb, Bogovičeva ulica št. 3. Brzjav: Gradivo. Telefon št. 555. 1402

Najboljša in najcenejša stroha pravi, zajamčeno pristni asbest-škrlj Fran Hočevar 1127 Zirovnica-Moste, Gorenjsko.

